

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การประยุกต์ใช้หลักภาวนา ๔ ในการพัฒนาบุคลากรของ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่
ผู้วิจัย	: นางสาวณัฏฐารักษ์ วงศ์สุภาภรณ์
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูโสภณพัฒนานุยุต, ผศ.ดร., ป.ธ.๔, พก.ศ., พ.ม., พธ.บ., กศ.ม., Ph.D. : ดร.บุญปิ่น แสนบ่อ, วทบ., ว.ทม., Ph.D.
วันที่สำเร็จการศึกษา	: ๙ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ ตามหลักภาวนา ๔ (๒) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ (๓) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักภาวนา ๔ ในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ บุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ ที่ประยุกต์ใช้หลักภาวนา ๔ ในการพัฒนา จำนวน ๒๐ คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (ภาคสนาม) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้อำนวยการส่วนและเจ้าหน้าที่ประจำส่วน ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑) การศึกษาเอกสาร การพัฒนาบุคลากรตามหลักภาวนา ๔ ได้แก่ กายภาวนา หมายถึง การเจริญกาย พัฒนากาย การฝึกอบรม ศิลภาวนา หมายถึง การเจริญศีล การพัฒนาความประพฤติ การฝึกอบรมศีล จิตภาวนา หมายถึง การเจริญจิต พัฒนาจิต การฝึกอบรมจิตใจ และปัญญาภาวนา หมายถึง การเจริญปัญญา พัฒนาปัญญา การฝึกอบรมปัญญา

(๒) สภาพและปัญหาในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ มีปัญหาดังนี้ ด้านกาย ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และขาดความเอื้ออาทรต่อกัน เป็นต้น ด้านสังคม ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ไม่สนใจต่อสิ่งรอบข้าง ขาดการบูรณาการ ด้านจิตใจ ไม่มีความอดทน ไม่มีสมาธิในการทำงาน ไม่มีสติ ไม่มีความเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน และด้านปัญญา ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ขาดจิตสำนึก ไม่รู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะความเป็นจริง

๓) ข้าราชการของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ ที่ได้ประยุกต์ใช้หลักภาวนา ๔ ในการพัฒนาพบว่า (๑) ด้านกาย บุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ส่วนมาก มีการสักรวมกาย วาจาให้เป็นปกติ ด้วยวิธี

ปฏิบัติตามศีล ๕ (๒) ด้านสังคม บุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ได้ประพฤติปฏิบัติตามศีล ๕ กับการดำรงชีพ ประกอบอาชีพสุจริต รักษาระเบียบวินัยของทางราชการ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีความสุขและมีการประสานงานที่ดีต่อกันทั้งเพื่อนร่วมงานกับบุคคลภายนอก (๓) ด้านจิตใจ บุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ ส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมวิปัสสนากรรมฐานมาบ้างพอสมควร สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ทำให้มีจิตใจอ่อนโยน มีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน มีสมาธิและมีสติในการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความตั้งใจ ตามเหตุตามผลของหน่วยงานได้ (๔) ด้านปัญญา พบว่าบุคลากรของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแพร่ที่ได้นำหลักภavana ๔ มาประยุกต์ใช้ในด้านปัญญาสามารถวิเคราะห์งานได้และแยกแยะสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดี ดำเนินวิถีชีวิตประจำวันได้โดยไม่ประมาท มีสติในการทำงาน มีสติในการครองตน ทำงานตามลำดับความสำคัญ มีการวางแผนงาน การควบคุมงานและสามารถติดตามงานได้

Dissertation Title : An Application of the Four Bhāvanās in Personnel Development of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment

Researcher : Miss Napaksurang Wongsupaporn

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Asst. Prof. Phrakru Soponpattananuyut, Pali IV, B.A., M.Ed., Ph. Ph.D.

: Dr. Boonpun Sanbho, B.Sc., M.Sc., Ph.D.

Date of Graduation : 9 March 2015

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the personnel development of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment according to the principles of the Four Bhāvanās, (2) to study the conditions and problems in personnel development of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment, and (3) to study the application of the Four Bhāvanās in personnel development of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment.

The research methodology included the documentary research the field study. For the field study the sample group of studied population included twenty personnel in Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment who applied the Four Bhāvanās principles in their development. As for the qualitative research methodology of the field study, the in-depth interview was done with the Department Director and the department officers of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment.

The results of research are revealed that

1) The principles of Four Bhāvanās are as follow : physical development means body developmet and training. Moral development means precept development, behavior development. Emotional Development means mind development, mind training and intellectual development means intellectual training.

2) Conditions and problems in the development of Phrae Provincial Office For National Resources and Environment have Four aspects as follows physical aspect : Lack of good relation with other person and not generosity each other, etc. Moral (social) aspect : there are not practising the order, not interested with the another thing, not integration them work mental aspect : there are not provident, not

concentration in their work, not consciousness not kindness, with them friend, Intellectual aspect: there are not trust themselves, not consciousness, not know anything along with the world and life along the real condition.

3) The development outcomes by using the Four Bhāvanās applied by the government officers of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment could be divided into four aspects as follows:

1) Physical aspect, most of the personnel in Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment have normal, modest appearance of their behavior and speaking manner by following the Silas Five principles,

2) Moral (social) aspect, personnel of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment have followed the Silas Five principles in their living, doing the honest job, keeping the bureaucratic rules and disciplines, having good human-relationship, counting upon each other, being able to happily co-exist with their colleagues and having a good interaction as well as coordination with both the colleagues and external people,

3) Mental aspect, most of the personnel in Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment have taken the intensive meditation training course in a moderate level and could applied the gained knowledge in their daily lives which made them appear more gentle, considerate and generous towards their colleagues, being concentrated and conscious in performing jobs with good determination under the organization's goal, and

4) Intellectual aspect, the personnel of Phrae Provincial Offices for Natural Resources and Environment who have applied the Four Bhāvanās principles in their lives are found that they to have been able to critically work and discriminate between good and bad things, living their daily lives with carefulness, being fully conscious in conducting themselves, doing jobs under priority and having planned the job in advance along with taking care of the assigned jobs which could be readily supervised and checked.